

Els horts prenen els pobles

Municipis gironins aposten per impulsar horts urbans i ja s'ha arribat a més d'un miler de parcel·les

Els horts urbans tenen, a més, una clara vocació d'ajudar a persones en risc d'exclusió social

18/01/15 02:00 - GIRONA - J.TRILLAS / J.RECASENS

Gent treballant en l'hort que la UdG ha posat en marxa al Campus de Montilivi. Foto: EL PUNT AVUI.

La proliferació d'hortos urbans municipals ha pres volada els darrers anys i ara ja són més d'un miler les parcel·les que estan repartides en una vintena de poblacions de les comarques gironines, i d'altres ho estan plantejant. Aquest és el cas, per exemple, de Llagostera, que ho està impulsant, i on el seu alcalde, Fermí Santamaria, destaca que serà un bon element de "cohesió social". Tot i això, aquesta és una pràctica recent, perquè la majoria d'hortos urbans municipals van començar a crear-se majoritàriament a partir de l'any 2013.

Primeres experiències

Les primeres experiències a les comarques gironines van ser a Girona, Olot –municipi que ja té 300 parcel·les en els seus horts– i Lloret. A Girona, l'Ajuntament va crear el 2007 aproximadament 90 horts municipals a Santa Eugènia; l'any passat s'hi van sumar 65 parcel·les més per ampliar les existents. Així, Girona disposaria de 274 parcel·les municipals, a més de les 27 gestionades per entitats com La Sopa, Càritas o Tirgi.

Les circumstàncies econòmiques actuals han fet d'aquests espais uns instruments tant per a la integració de persones en risc d'exclusió social com per al subministrament d'hortalisses a col·lectius més necessitats. És el cas de l'hort ecosolidari que va posar en a la Universitat de Girona destinat als usuaris del centre La Sopa, o el de l'hort de la Plataforma d'Afectats per la Hipoteca de Banyoles, creat per un grup de dones arran de la necessitat d'obtenir aliments frescos, per complementar l'ajut de Càritas. En el marc d'aquesta dinàmica, a Olot, per exemple, recentment van optar per eliminar les taxes. Aquest doble vessant d'explotació particular i finalitats socials també el trobem a Palamós, on hi ha 27 parcel·les per a particulars i

8 més per a entitats locals i finalitats socials, ciutadanes o educatives. Els preus d'aquests terrenys de terra per cultivar varien segons la població –vegeu peça–. La utilització d'espais urbans com a horts urbans té l'origen fa alguns anys als Estats Units, ja a principis dels anys 70 del segle passat. El criteri que es va seguir va ser fonamentalment, i ja d'origen, un tema social i alimentari destinat a famílies o a la gent gran. Amb tot, el criteri principal de l'hort urbà és el cultiu ecològic o tradicional, i d'aquí es desprèn la prohibició de l'ús d'adobs i pesticides químics.

SOLIDARITAT

Espais per a la reinserció social, també a la UdG

La Universitat de Girona té en marxa un hort ecosolidari; es tracta d'un projecte de reinserció social destinat als usuaris del centre d'acollida La Sopa de Girona, i en el qual també participen estudiants universitaris de ciències ambientals i d'altres màsters. Amb aquest projecte, la UdG persegueix un doble objectiu: d'una banda, proveir La Sopa de verdures o hortalisses ecològiques a un cost zero i, de l'altra, endegar un programa de reinserció social que beneficiarà els mateixos usuaris del centre a través del cultiu ecològic i l'aprenentatge en gestió i producció d'horts urbans. Per dur a terme aquestes tasques, els usuaris de La Sopa reben un acompanyament dels estudiants de la UdG que participen en el programa d'activitats solidàries de l'oficina de cooperació. L'hort, que està al darrere de la Facultat de Ciències Econòmiques i Empresarials, a Montilivi, és una iniciativa de l'oficina de cooperació per al desenvolupament, l'oficina verda de la UdG, el consorci del centre d'acollida La Sopa, el departament de ciències ambientals, el departament Equata-EPS i el Centre Cristià Universitari (CCU).

FINANÇAMENT

Parcel·les d'entre 50 i 100 m² i preus baixos

Els horts urbans municipals tenen una clara vocació d'integració, i pretenen ser un instrument per donar sortida a uns espais amb un alt contingut social. En aquest sentit, els preus que es paguen s'han fixat amb aquesta clara vocació. A tall d'exemple, a Girona es paguen 0,25 euros per metre quadrat. A Platja d'Aro, on hi ha 60 horts d'aquest tipus, paguen 100 euros anuals, però les despeses de subministrament d'aigua hi estan incloses. També les dimensions de les parcel·les són diverses: oscil·len entre els cinquanta i els cent metres quadrats. A Palamós es van repartir entre tres perfils: joves de 16 a 30 anys, usuaris de 30 a 60 anys, i persones més grans de 60 anys.

MEDI AMBIENT I ECOLOGIA

Prohibició de l'ús d'adobs i pesticides químics

Un dels grans denominadors comuns dels horts urbans municipals, i també d'altres projectes que impulsen entitats a diverses municipis gironins, també força actives, és la necessitat de fer pedagogia i optar per impulsar una agricultura ecològica. Aquesta ha estat una aposta important a l'hora de plantejar el seu ús. En aquest sentit, i ja en les seves bases, es prohibeix la utilització en aquests horts d'adobs o pesticides químics. Les sortides són, en aquest sentit, diverses, com ara el tractament o l'elaboració de compost orgànic que extreuen de les restes vegetals que es generen. En referència als pesticides, el treball dels hortolans consisteix a utilitzar plaguicides naturals; una opció força utilitzada és la de fer servir herbes que serveixen per atraure els insectes. Una d'aquestes, per exemple, són les infusions de plantes, que poden servir per eradicar insectes en la seva fase de larva, o també les erugues.

SOLARS ABANDONATS

Recuperar les despulles de la bombolla immobiliària

L'aposta dels ajuntaments pels horts urbans és important i any rere any se n'hi van sumant més. Però això no treu l'impuls que té aquesta tendència perquè entitats diverses n'hagin fet bandera. En aquest sentit, cal destacar el projecte que va néixer el 2013, quan es va impulsar la campanya #MengemnosLaCiutat. Aquesta campanya tenia un objectiu molt clar i definit: enfortir les diferents iniciatives i experiències hortícoles en marxa i, a la vegada, promoure'n de noves acollint en el si de la Xarxa d'Horts Urbans noves persones interessades a Girona i Salt. La Xarxa d'Horts Urbans de Girona vol ser, en aquest sentit, una eina que esdevingui una

plataforma ciutadana per coordinar i compartir recursos i idees. A diferència dels horts urbans municipals, aquestes iniciatives se centren a reivindicar la necessitat d'utilitzar –i donar-los una funció social– solars al mig de pobles i ciutats, molts dels quals, rastres o cicatrius de l'urbanisme.

CREIXEMENT

Ja gairebé s'arriba al miler de parcel·les

Si se sumen les parcel·les dels horts urbans que s'han impulsat en els darrers anys només en una vintena de municipis gironins, la xifra s'acosta al miler. Només a Girona, a les hortes de Santa Eugènia, ja en són unes tres-centes, igual que a Olot, mentre a Lloret de Mar s'arriba a les 57. A la resta de municipis, com ara Figueres, Sant Feliu de Guíxols, Sils o Cassà de la Selva, aquestes es mouen entre les vint i les trenta. A més, amb importants aportacions solidàries. Alguns municipis, com per exemple Ripoll, Figueres o Banyoles, també han cedit una part dels seus horts a entitats amb finalitats socials, com ara Càritas o a la Plataforma d'Afectats per les Hipoteques.

Publicat a: El Punt Avui. Comarques Gironines 18-01-2015 Pàgina 40

Font del document: <http://www.elpuntavui.cat/noticia/article/1-territori/11-mediambient/813796-els-horts-prenen-els-pobles.html?cca=1>